

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 33. szám.

Szombat, február 9

Vihar a parlamentben.

Budapest, 1901. február 8.

„Nyugta után dicsérd a napot!” — így int óvatosságra a magyar közmondás és ez az intellektus talán sehol sincs inkább helyén, mint a képviselőháznál. Csak a napokban volt alkalmunk meglepődéssel konstatálni a költségvetési vita nyugodt menetét és a képviselőház már ma elvesztette rendes fizionómiáját, forró lehellet lengte át a beszédeket, melyeket jobbról és balról tartottak és nem kellett hozzá nagy képzelőtehetség, hogy azt higgye az ember, hogy obstrukciós ülésben van.

A marosvásárhelyi képviselőválasztásánál történt szomorú események szolgáltatnak okot az izgatottságra. Több ellenzéki képviselő napirend előtt szót kért, hogy az említett eseményeket beszéd tárgyává tehesék, mások ismét, szintén ellenzéki képviselők, sürgős interpellációkat jelentettek be az ügyben. Széll Kálmán miniszterelnök, kit mint belügyminisztert közvetlen érint az ügy, nem volt jelen a Házban és Lukács László pénzügyminiszter, mint a kabinetnek a jelen volt miniszterek közt legidősebb, illetve legrégebb tagja azzal a nyilatkozattal iparkodott megnyugtani az ellenzékét, hogy a miniszterelnök mint belügyminiszter bizonynyal a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni a bűnösöket, ha vannak, megfenyítetteti. A pénzügyminiszter után Gulner Gyula államtitkár is felszólalt, hogy a Ház rendelkezésére bocsássa a távirati jelentéseket, melyek a marosvásárhelyi eseményekről eddig érkeztek a belügyminisztériumba és hogy kimutassa, hogy az ügy még semmi esetre sincs annyira felderítve, hogy biztos ítéletet lehessen mondani. Hentaller

képviselő közbeszólása annyira tüze hozta az államtitkárt, hogy pillanatnyi fellobbanásától elragadtatva, a szabadelvű párt élénk tapsolása közt teljes erővel, minőt a jó lelkiismeret ad, utasította vissza azt az inszinuációt, mintha a beérkezett jelentések egyikét eltitkolta volna.

E közben érkezett az ugyanez ügyben bejelentett interpellációk ideje. Az interpellálók iparkodtak a már elhamvadó tüzet újra felszítani és Barta Ödön azt indítványozta, hogy a Ház ne folytassa a költségvetési vitát addig, míg a belügyminiszter jelentést nem tesz az intézkedésről, melyet a szóban levő ügyben elrendelt. Az indítványt nagy erővel és határozottsággal ellenezte Darányi földmívelési miniszter, A kormány és a szabadelvű párt épp oly mélyen sajnálja a Marosvásárhelyen történteket, mint az ellenzék — ugymond Darányi — és mindenki nyugodt lehet, hogy a vizsgálat épp oly szigorú, mint részrehajlatlan lesz. A kormány és a szabadelvű-párt beleegyezett abba, hogy a sajnálatraméltó eseményeket napirend előtt szóvá tegyék, amivel elfogulatlanságának szolgáltatva bizonyítékát. Az interpellációkra is teljes bizonyossággal a kellő választ fogja megadni a miniszterelnök. Tehát az ellenzék se preokkupáljon és tisztelje azt alkotmányos jogot, hogy meghallgatás nélkül senkit se ítéljenek el. Az izgatottságnak pedig nem szabad a képviselőházat munkája folytatásában akadályozni.

Az ellenzék azonban semmi áron sem akarta kiadni kezéből a gravament és névszerinti szavazást kért, melyet azonban még Ugron Gábor sem tartott helyén

valónak a majdnem végtelen házszabályvita folyamán. A Ház erre elvetette Barta indítványát s elfogadta az elnök által holnapra napirendre tűzött folytatását a földmívelésügyi költségvetés tárgyalásának s ezzel a mai izgalmas ülés véget ért.

Reméljük, hogy holnapig az izgatottság is, mely bizonyos fokig természetes, de ezentul kényszerített volt, le fog csillapodni annyira, hogy a mai vihar csak mulékony természetű tünet volt, melyet a Széll-kabinet lojalitásába és igazságszeretetébe vetett bizalom mihamarabb száműzni fog s a képviselőház tárgyalásai visszatérnek a normális mederbe. L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére keiden és pénteken délután 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

Február 9. Tanfolyamhallgatók bálja.

„ 11. Közigazgatási bizottsági ülés.

„ 12. Tor.-Vásárhelyiek műkedvelő-előadása a színházban.

„ 16. Zenekedvelő-egylet hangversenye a kaszinóban.

„ 18. Polgári bál.

— **Helyettesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a beteg dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő betegségi idejére Máthé Géza kir. s. tanfelügyelőt a kir. tanfelügyelőség vezetésével s egyben a közigazgatási bizottsági üléseken való részvétellel megbízta.

— **Megnyílt az internátus.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam ügybuzgó igazgatósága fáradhatlan munkásságának és a hallgatóság javára való törekvésének eredményeképpen jelentkezik a tanfolyamhallgatók internátusának megnyitása, mely dr. Dellimanics Lajos alispán, igazgató, dr. Végh Lajos h.

A „TORONTAL” tárcája.

Nyílt levél Mayer Rezső urhoz,

a „Torontal” h. szerkesztőjéhez.

Baaden-villa, 1901. február 8-án.

Edes Rezsőm! Irigyelhetjük a Lajos sorsát a Rivierán, akit sem a burok szenvedései, sem a marosvásárhelyi vérfürdő, sem a bécsi Reichsrath illoyalitása, sem a nagybecskereki esküdtzéki felmentések nem izgatnak és nem keserítenek. Téged meg komolyabb gondolkodást igénylő munkásságod félig-meddig megvédelmez az egészségre nézve is káros izgatottságtól, de én, aki szobafogságra vagyok kárthatva, sokszor azt sem tudom, hogy némileg megnyugtathassam magamat, Semseytől kérjek-e tanácsot vagy Bakálovichtól, mert azt minden okos ember tudja, hogy megszokhatjuk a magányosságot, de nem az elszigeteltséget. A múlt hónap betegekedési buletinnek tökéletesen jólakhattunk. Szerencse, hogy még a hirneves versenyyőző Kincsemről, ha lábát kificamítja, gyomorgörcsöt

vagy tüdőbajt kap, hasábokat irnak össze a sportsmannok, addig a bérkocsis lováról legfeljebb valamely cigánykaravánban emlékeznek meg, sajnálkozva beszélve meg egymás között, hogy a bőre nem Fátyol Andrisnak, hanem Bögre Józsinak jutott.

Néhány évvel ezelőtt, még tollam erősebben fogott, ha egy egy kaszinói libamáj, vaddisznó, rák-meridon vagy malac-pörköit adag a derek-aljra nyomott, rólam is tüzetesebben emlékeztek meg, most azonban miután oly gyenge lettem, hogy disznó nélkül még irni sem tudok, meg kell elégednem, sőt nagy szíveséggel kell vennem, ha bármelyik lap csak ennyit is jegyez meg rólam: „Fájdalommal értesülünk, hogy Gusztai bátyánk nagy beteg, de vigasztal a gondolat, hogy családba nem üt a menykö”. Az igaz, hogy nem üt, pedig szívesen elvállalnám a fájdalom nélküli halált, ha biztos volnék benne, hogy a legelső menydörgéskor néhány Széll-ellenes főispánba bele fog ütni.

Elzárkózottságomban legnagyobb mulatságot abban találok, ha a pék az utcán haladtaiban szipján a kaszinói eite-bálok egyik leg-

kedveltebb négyes zenéjét akarja visszaadni. Ablakomból kitekintve, az is igen mulattat, ha az iskolából hazatérő suhancok hóval egymást megdobálják. Véletlenségből egy magas állású vasuti hivatalnokot is pofon találtak snélkül, hogy a mulató gyermekekre rátűzeltettek volna. Puffantásokat akárhányszor hallani az utcánkban anélkül, hogy haláleset történt volna. Az érett kor szenvedélyei kevesebbek, mint azok, amelyek ifjúságunkban fognak el. Az enyém oly hatalmas, hogy képtelen vagyok leküzdeni. Nekem az utca volt mindig éltető elemem, ha ott valakit felpofoznak, nekem az mulattatóbb látványosság, mintha Reitter Oszkár a piac közepén guzeba kötetett volna.

Viktória angol királynő halála miatt, amelyet, hir szerint, a burok szenvedései siettettek, néhány napig én is rendkívüli nyugtalanságot éreztem, egyik jó barátom, aki okvetlenül a halálomra spekulált, azt tanácsolja, hogy ha nyugtalanságomtól szabadulni akarok, kutassak egész nap a levéltárban. Okvetlen követném a tanácsát, ha a levéltárig képes volnék gyalog elmenni, már azért is, hogy a sok papiroستól esömrőt kapjak, azon

Nincs áremelés!

Nincs áremelés!

Főraktára a temesvári „Gyártelep” sörfőzde-részvénytársaságnak
Nagybecskereken, a postával szemben, a Schlesinger Gerson-féle házban.

Kérjük szives tudakozását, hogy legvégsőbb árainkat közölhessük.

107-2.2

PÓTI FERENCZ és TÁRSA.

A „Hivatalos Melléklet” 32-k számával.

igazgató és az összes tanári kar jelenlétében ünnepélyesen végbement. Az internátus a Mercy-utcában a vármegye tulajdonát képező ház udvarának hátsó részében különálló egyemeletes házban van elhelyezve s benne jelenleg 48 hallgató nyer teljes ellátást, lakást, reggelit, ebédet, vacsorát. Ezen eltartás havi 30 koronában van megszabva, de a hallgatók legnagyobb része földijai és ingyenes ellátásban részesül. Az internátus egy ebédfő, egy társalgó, öt hálóterem, egy betegszoba s egy irodából áll. A helyiségek mind tágasak, világosak és egészségesek. Naponta három étkezési idő van. Reggeli kávé és sütemény; ebéd hétköznapokon 3 tál, vasár- és ünnepnapokon 4 tál egészséges és elegendő étel és naponta friss vacsora. Az élelmezést Potyó Lajos vállalkozó szolgáltatja, a hallgatók legteljesebb megelégedésére. Legnagyobb elismerés illeti a tanfolyam nemeslelkű vezetőjét, szon lelkes és emberbaráti tevékenységéért, melylyel lehetővé tette a közigazgatási pályán levő ifjaknak tanulmányaiknak minimális, sőt sok esetben minden anyagi gond nélkül való folytatását.

— **Gusztai bácsi** már teljesen fölépült meghüléséből származó betegségéből, azonban az időjárás jobbrafordultáig nem szabad elhagynia szobáját, így rendelte azt kezelő orvosa. A szobafogságra kárthatott veterán humoristánk egyik legujabb elmefuttatását adjuk lapunk mai tárcarovatában, hogy olvasóink is gyönyörködjenek Gusztai bácsinak kedélyes állapotán, amit sem a magas kor, sem a hosszúra nyúlt szobafogság sem tudott elenyésztetni.

— **Jutalmazott tanítók.** Torontál vármegye törvényhatósága múlt évi október 15-én tartott közgyűlésén a magyar nyelv tanításában kitűnt tanerők jutalmazására 600 kor. összeget megszavazván, a vármegye közg. bizottsága múlt évi december 19-én 1250. sz. a. hozott határozatával ezen összegből mint a magyar nyelv tanításában szép eredményt felmutatót az alább nevezett tanítók részére 40—40 korona összeg adományozását határozta el: Lemle Dezső franzfeldi, Kirchner Ferenc rudolfsnádi, Wolf Adám gyűlési, Kaiser Emilia ó-bébai áll. tanítóknak, illetve tanítóknak, továbbá Holinger János katalinfalvi, Sofó Miklós auréliázi, Kruch Jakab botosi, Fand Ferenc perlaszi, és Frankó Vilma topolyai községi. Peresits Zsiván basahidi, Tyosazity Pál beadrói, Frusics Katalin szerb ittebei gk. szerb, Barbulescu Emánuel pészaki, Filipe János sárafalvi gk. román tanítóknak, illetve tanítóknak s végül Schrolli Mariska kistószegi községi óvónőnek.

— **Nagybecskerekiek Transzvában.** Feltűnt a rendőrségnek, hogy utóbbi időben sűrűn jelentkeznek munkabíró emberek, leginkább németajku munkások, hogy számukra külföldi ut-

sok papiros láttára, amely betegségem óta szobámat elárasszta.

Szobafogságom alatt volt egy igen kedves reggelem is. Eljél erősen havazott s reggelre kemény fagy lett. A nap fényes sugarakat bocsátott a megfagyott hóra, meg a csicseregő pacisirták világossárga mellénykéire. Annuska, aki eddig csak egy félmaroknyi buzát szórt az ablakon át elébük, most egy egész marokkal vidáman szórta azokat az utcára. Szíve mindig lágy volt, de most még lágyabb lett, mert az előtte való nap estéjén történt eljegyzése egy olyan ifjúnak, akivel hat éven keresztül csaknem reménytelenül szerették egymást.

Nem sok mondani valóm van hátra. Orvosom szigorú utasítása szerint még mindig nem ehetem, csak borju sültet, nyers sódar-szeletet és bornyusniclit. Ennek a két állatnak társaságában kell még egy pár hétig töltenem a napjaimat. Jaj annak a bornyunak és disznónak, a melylyel felépülésem után találkozni fogok. Egyetlen egyszer szegtem orvosom meghagyását és vaddisznót ettem. Meg is adtam az árát. Eszaka lázas állapotomban a falra akartam mászni, reggel pedig olyan gyengének éreztem magamat, hogy mikor szobámat szellőztették, hogy valahogy még nagyobb baj ne érjen, a házigazdám és lakótársam bundájával kellett egész nap takaroznom. Négy nap előtt libamaját ettem, amittől még most is gágogok.

Lauka Gusztáv.

levelet állítsanak ki. A sok utlevélkérsnek az indító okára is csakhamar rá vezetett a vizsgálat. Ugyanis Szelgrád György helybeli polgár levelet kapott még a múlt héten a bácsmegyei Kátyról, ahonnan bizonyos Mauer Jakab azt a megbízást adja Szelgrádnak, hogy szerződtesen 50—60 erős egészséges, leginkább németajku embert, akik igen kedvező fizetési feltételek mellett hajlandók volnának Németországba menni 1—2 évre mezőgazdasági munkára. Természetesen a közvetítésért busás provízió ütné a Szelegrád utam markát. Mint a nyomozás megállapította, ilyen vállalkozó szellemű emberek csakugyan akadnak is Nagybecskereken a kívánt számban, csak hogy az a bibi esett meg, hogy ezeket az embereket korántsem gazdasági munkára, legkevésbé pedig Németországba akarták kiszállítani, hanem az angol hadsereg számára harcosokul, amit igazol az is, hogy leginkább katonaviselt emberek voltak azok, akik felcáptak a közvetítőnek. Rendőrségünk éberségének köszönhető, hogy ez az 50—60 ember most idehaza marad és nem fog harcolni a burok ellen, ami különben is hajlandósága ellen van, lévén a nagybecskereki németek valamennyien bur-barátok. A hivatalos eljárás ki fogja deríteni a bővebb részleteket, amit most a legszélesebb mederben nyomoznak.

— **A nagybecskereki zenekedvelők egyesülete** f. hó 16-án a „kaszinó“ nagytermében Ripka Armin egyleti karmester vezetése alatt hangversenyt tart, melynek műsora a következő: 1. Haydn J. Symphonia G-dur a) Andante cantabile. Vivace. b) Andante. c) Menuetto. d) Finale. 2. Hubay J. a) A cremonai hegedűs b) Csárda jelenet. Hegedűn előadja Zadbán Gyula ur, kíséri az egyesületi zenekar. 3. Mozart. Klarinett öbös, a) Allegro, b) Menuetto, c) Allegretto con variazioni. Előadják: Bander Ferenc ur klarinett; Kürschner Ignác ur, dr. Löffler Armin ur hegedűn; Ripka Imre ur mélyhegedűn; dr. Steinbach Béla ur, gordonkán. 4. Weber K. M. Román és Aria a „Bűvös vadász“ című dalműből. Enéki Lewissler Berta urhölgy, kíséri az egyesületi zenekar. 5. Hoffmann H. Magyar dalok. Az egyleti tagok szabaddíjjal érvényesek. Nem tagok részére a beépít-díj: Családjeggy 4 korona, személyjeggy ühely 2 korona, személyjeggy állóhely 1 korona. Kezdet 8 órákor.

— **Csanád-egyházmegye térképe.** Dessewffy Sándor, a csanádi egyházmegye érdemekben gazdag főpásztor, ismét fényes jelet adja áldozatkészségének, amelynek anyai szép megnyilatkozását volt már alkalmunk tapasztalni. A Dessewffy Sándor neve mindig a legelsőket közt szerepel, valahányszor akár a művészetnek, akár a tudománynak van szüksége hathatós támogatására. Bőkezűségének csak a legutóbbi időben is sokszor adta meggyőző tanúságát. Most Sávoly X. Ferenc csanád-egyházmegyei áldozó pappal megrajzoltatta egyházmegyéje térképét, könnyen áttekinthető tájékoztató eszközt adva ezáltal papsága kezébe. Az 1. a 275 000-hez mértékben készített hatalmas és díszes kiállítású fali térkép feltűnteti nemcsak az esperességek, az egyes plébániák, hanem az ország, a megye s az egyes járások határait is, világosan megkülönbözteti a különféle utakat, a városokat és falvakat; szóval bir egy jó térkép minden feltételével, úgy, hogy iskolai használatra is rendkívül alkalmas.

— **Műkedvelő földmivészek.** A torontálvási helyi műkedvelő földmivészek folyó hó 12-iki előadása iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a jobb helyeket máris egy szálíg elkapták. Csak nagyon korlátolt számban van néhány hely, a jegyeket kezelő megbízottnál, Bakálovich Plátó urnál. Mint értesülünk, az előadás sikerének előmozdítására alakult nagybecskereki rendező-bizottság tagjai az előadás befejeztével a kaszinóban táncmulatságot rendeznek, amelyre ezután is meghívják a mindkét nembeli tánc kedvelő fiataliságot.

Kedvező tudósítás. (Turkevei levelezőnkől.) Levelezőnk utján czen városból oly eseményről értesülünk, amelynek nyilvánosságra hozatala értékes tudósítást nyújt. Olvasóink közül ezért sokan köszönettel lesznek irántunk.

Nánássy Lajos ur Turkeven, aki általános gyengeségben szenvedett és a dr. Williams Pink-labdacsai néven az egész világon nagyon jól ismert gyógyszer használta, a következő levélben közli az ezen kezelés által elért eredményeket.

„Már több hónap óta hasznos eredménnyel alkalmazom a dr. Williams-féle Pink-labdacsokat és tulbaldog vagyok általuk. Magas fokú vér-egényiséget konstataáltam magamon azelőtt és ma rendkívül megerősödé érzem magamat. Gyó-

gyulásom befejezettnek tekinthető és hogy azt végérvényesen biztosítsam, ezen kezelést még egy darabig folytatom.“

Általános gyengeség áll be, az étvágy megcsappan, általános lankadást észlelünk minden tagunkban, heves főfájásunk, derékfájásunk és oldalszurásunk van. Az álm teljesen hiányzik és az éjjeleket kinszenvedéssé változtatja Ezek a vérszegénység jelenségei, amelyek a Pink-labdacsok által kétségbevonhatlan hathatósággal legyőzettek, amelyek a vérnek újbéli helyre-állító és az idegek erősítő tulajdonságainál fogva még a vér elerőtlenedéséből keletkező betegségeket is meggyógyítják, mint sápkór, gyomor-és bélbajok, rheuma, valamint oly időelőtti gyengeség úgy férfiaknál, mint nőknél, mely túlerőtétésből vagy egyéb okból származik. A fiatalok fokozzák erejüket és az aggok újraélednek a Pink-labdacsok által.

Kaphatók minden gyógyszerterében, valamint a magyarországi főraktárban: Török József gyógyszerterében Budapest, Király uca 12. sz., dobozoként 1 frt 75 krért vagy 6 doboz 9 frért.

— **Egyleti élet a vidéken.** A város-kereszt lajosfalvai főlkja f. hó 7-én tartotta meg tisztújítását, mely alkalommal elnök lett kiskéri Tóth Béláné, társelnök kiskéri Tóth Béla, pénztáros Paveika Pál, választmányi tagok Kovách Sándor, Fakla János, Döleschall Lajosné, Baaden Arthurné és Grün Teréz.

— **Mulatság Román-Petrén.** A román petrei ifjuság f. hó 14-én a Weisz-féle szállodában zártkörű táncvigalmat rendez s annak díszta jövedemét a román-petrei „Erzsébet liget“ jókarban tartására fordítja. Belépti díj szembélyenként 2 kor., családjegy 5 kor. A mulatság igen fényesnek ígérkezik, a rendező-bizottság mindent elkövet az est sikereért.

Holzer Simon értesíti a n. é. közönséget, hogy női felöltök áruházában (Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 9.) f. év február 1-től kezdve szigorúan szabott árakat vezetett be, melyek a legmórsékeltebben számíva minden darabon láthatók. Budapest ezen elsőrangú és közkedvelt áruházában tehát tulkövetelés nincs s ez még jobban megazilárdítja az iránta tanúsított bizalmat.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kozlovacsai Emil, gk. földmives és Graner Katalin, gk. — Kothencz Mihály, rk. földmives és Wenczel Erzsébet, rk. — Wenczel István, rk. földmives és Barbély Rozál, rk. — Baricsek Sándor, rk. bádógos és Litvák Mária, rk. — Stréf József, rk. kőműves és Götz Erzsébet, rk. — Tajti Antal, rk. földmives és Ungváry Verona, rk. — Gójkov Iván, gk. földmives és Tabacsai Katalin, gk. — Bobojcsov János, rk. kocsi és Becske Rozália, rk.

Születések: Kelemen Péter, rk. hentes, leánya. — Németh Lajos, rk. napszámos, leánya. — Nedity Illés, gk. földmives, fia. — Ekiy Arkádia, gk. földmives, leánya. — Remhold Erzsébet, rk. fia. — Vukov György, gk. földmives, leánya. — Ravity Sebő, gk. napszámos, fia. — Paulich József, rk. napszámos, leánya. — Schmidt Fülöp, rk. napszámos, leánya. — Deutsch Borbála, rk. házi cseléd, leánya. — Hallai János, rk. földmives, leánya. — Unterreiner János, rk. lakatos mester, fia. — Bogdán Pál, rk. honvédőrmester, leánya. — Rirtyánszky István, gk. földmives, leánya. — Kasza István, rk. földmives, fia. — Weisz Lázár, izr. kereskedő, leánya. — Kolarov Radivoj, gk. napszámos, fia. — Grün Dusan, gk. napszámos, fia. — Haman Károly, rk. lakatos, leánya.

Halálozások: Özv. M. risch Márkné, szül. Krni Lyubica, gk. 54 éves, gyomorrák. — Özv. Lambity Pálné, szül. Ardelean Márta, gk. 75 éves, tüdőb. — Kokrehel Ferenc, rk. 19 hónapos, cseléd fia, agykérb. — Schmidt József, rk. 28 éves, napszámos, tüdővész. — Illijin Sebőné, szül. Csuresin Krisztina, gk. 70 éves, aggkór. — Vucskovacsai Slatinka, gk. 7 hónapos, földmives leánya, görcök. — Özv. Martinov Márkné, szül. Radulov Iona, gk. 73 éves, aggkór. — Spring Frigyes, rk. 52 éves, koldus, hólyagrák. — Vukov Flóriánné, szül. Lalein Perszida, gk. 26 éves, földmives neje, tüdővész. — Kunszt Mária, rk. 11 éves, napszámos leánya, hasi házmáz. — Szevanov Ivanka, gk. 5 éves, földmives leánya, agykérb. — Güntner Emma, rk. keztüis leánya, 7 éves, agykérb. — Hegyi László, rk. nyug. kir. törvszéki irnok, 57 éves, agylob. — Kovács Mária, rk. 7 hónapos, napszámos leánya, bélhurut. — Popov Deszanka, gk. 13 hónapos, napszámos leánya, rángörös. — Perity Paskovalné, szül. Niederkirchner Magdolna, 68 éves, rk. napszámosnő, billentyük elégtelensége. — Bedy Károly, rk. 44 éves, kalapos, szélhűdés.

x **A legizletesebb asztaliviz** a „Kristály“ Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványviz, több száz orvos által ajánlva van.

Az iskolafentartók figyelmébe!

A népiskolai felszerelésekről és a szemléleti oktatásról.

Közlő: Rédl Ferenc, tanító.

A multkor a gyermekek testi nevelésénél az iskolákban figyelembe veendő szempontok ról mondtam el, e b. lap hasábjain, szerény nézeteimet; e sorokban pedig a didaktikai szempontból nélkülözhetlen belső iskolai felszerelésekről akarok egyet-mást elmondani.

Amit a szellemi nevelés- és módszerről mondtam el, az inkább csak a szakembereket — a tanítókat — érdekli, de a tanszergyűjteményekről elmondottak már nagyon is közelről érdekli az intéző köröket, az iskolafentartó testületeket és a nagyközönséget, miért is ezen fejtegetéseimet is különösen az utóbbiak különös figyelmébe ajánlom.

A tanügyi lapok nagyon sokat foglalkoztak már a beszéd és értelemgyakorlatok kérdésével és mondhatom, hogy az eddig olvasottakból nem tudtam mást kivenni, mint azt, hogy a hozzászólók, bármely irányban törekedtek is nézeteiket megvilágítani, a fődologban tulajdonképpen egyet-értenek, t. i., hogy a beszéd gyakorlását, az értelem fejlesztését és a szemléltetést mindegyik elengedhetlen kellékeknek mondja. Nézetem szerint az elnevelés nagyon is mellékes, mert a fő a tanítás, melyet el akarunk érni. En bizony nem tudok elképzelni beszédgyakorlatokat értelemképzés nélkül és megfordítva; de meg azt sem tudom elképzelni, hogyan lehetne beszédet gyakorolni és értelem képezni, fejleszteni, bizonyos ismeretanyag felolvasása nélkül; az anyag, melyet a beszéd- és értelemképzés tanításánál felhasználunk, nem más mint tárgy; szerintem a b. é. gyakorlatokat tehát minden lekiismereti furdalás nélkül tantárgynak nevezhetjük, bármennyire ellenérek is sokan ez elnevezést és bármennyire törekedjenek is sokan e tárgyat a népiskolából, mint felesleget, sőt haszontalant, kiküszöbölni. Ha nem volna meg, hát be kellene hozni, mert ez az elemi népiskolában a legfontosabb tantárgy — különösen a legalsóbb osztályokban, — mert ennek helyes kezelésétől függ az egész tanítási eredmény, melyet a népiskolában el akarunk érni, sőt kell és lehet is elérni. Nagyon kívánatos, hogy az elemi népiskolában a beszéd- és értelemgyakorlat a szemléltetésre alapítva képezze a tanítási központot, melyből a reáltárgyak lassanként szakaszok szerint kiválnak és a magasabb osztályokban fokozatosan önálló tantárgyakká jegecednek ki, de azért a beszéd és értelemgyakorlatok még a legfelsőbb osztályokban is heti 2—3 órát juttatnak, melyeken a felsőbb fokon már különvált reáliák egymásra való kölcsönhatásukban kiegészítettek, összpontosítottak; miáltal azt fogjuk elérni, hogy növendékeink tudása nem lesz hézagos és egyoldalú, hanem igenis, lesz összhangzatos és öntudatos.

Különös súlyt fektetek arra, hogy lehetőleg soha semmit sem tanítsunk szemléltetés, érzékeltesés nélkül, mert azzal már minden helyesen képzett tanítónak tisztában kell lennie, hogy minden megismerésünk a tapasztalaton kezdődik, mivel a tárgyak ébresztik az ismeretelenséget működésre, midőn érzéseinket megilletik s részint maguktól keltenek képzetet, részint értelmi erőnket hozzák mozgásba, hogy e képzeteket összevegye, egybekapcsolja vagy szétválassza s az érzéki benyomások nyers anyagát a tárgyak ama megismerésévé dolgozza fel, melynek tapasztalat a neve. Nem létezik semmiféle ismeret, mely megelőzhetné a tapasztalatot, mert vele s csakis vele kezdődik minden megismerés. A szemléltetés által nyert érzéki benyomások teszik lelkünket képessé arra, hogy saját ismeretelensége a magából adjon hozzá a tapasztalati megismeréshez annyit, a mennyi szükséges, hogy minden létezőről a valóságnak megfelelő helyes képzetet szerezhessünk. Alapjában véve minden megismerés, különösen az elemi fokon, tárgyakra vonatkozik, pedig az a mód, amellyel a megismerés a tárgyakra vonatkozik, nem lehet más, mint a szemlélet, mint eszköz, ez azonban csak úgy lehetséges, ha a tárgy megadatik, hogy ez az elmét megilletthesse. Ez a megilletés az érzékiség, melynek közvetítésével nyerünk tárgyszemléleteket, melyek az értelem által gondoltatnak s belőle erednek a fogalmak, melyeknek bizonyos jegyek közvetítésével az érzékiségre, tehát szemléletekre kell vonatkoznunk, mert más uton-módon nekünk tárgyak nem adhatók. Midőn a tárgy a képzetelenségre hat, nyerünk érzeteket, melyekből keletkeznek a jelenségek; melyek nélkül nincs megismerés. Röviden összegezve a fejtegetést: a megismerést közvetítő jelenségek, érzetek, képzetek s fogalmak anyaga a tárgy, melyet csakis a szemlélet nyújt. A tanítás elemi fokon tehát, kiváltképpen az alsó tagozatokban sohasem szabad a szemléltetés mellőzni, sőt a felsőbb osztályokban sem nélkülözhetjük ezt, valahányszor új dolgokról van szó, mert még az elemi iskola 6. osztályá-

ban a tanulók elméje nem fejlődhetett annyira, hogy megismerésük a tapasztalattól teljesen független lehessen, mivel a filozófusok által úgy nevezett „a priori“ megismerés csak hosszas gyakorlat és tapasztalat után a szellemi tehetőségek magasabb fejlettsége alapján lehetséges.

Sok a panasz tanítói körökben a tanítás eredménytelensége felett, pedig én ezt a legtöbb esetben nagyon is természetesnek találom; mert ha betekintünk iskoláinkba, majdnem mindenütt csak a pusztá szó járja, szemléltetés, érzékeltesés nélkül; tehát az emberi természetnek megfelelő előfeltétel, a tárgyismeret hiányzik; a szó révén növendékeink telelesznek tömve hamis képzetekkel és ferde fogalmakkal, melyek alapján a valóságnak megfelelő ismereteket sohasem nyújthatunk. Agyon kinezünk magunkat és tanítványainkat üres elméletekkel s valódi tudásuk még sincsen; holott ha kellő pszichológiai ismerettel és helyes módszerrel eljárásal, szemléltetve nyújtanók az ismereteket, akkor játszva taníthatnánk, a gyermekek pedig játszva tanulhatnának s mégis mindent jól fognak tudni, azaz tudásuk valódi tudás lesz.

Hogy a tanítás, ritka kivétellel, ország-szerte még ma is a holt szavak csépléséből áll, annak nem a tanítóság az oka, hanem oka a magyar törvényhozás, mely a népiskolai tanügy iránt sohasem tanúsította az ügy fontosságának megfelelő áldozatkészséget; mert hát a multban a tanügy vezetői kapkodó, ötletszerű tanügypolitikaijukkal sohasem voltak képesek a helyes nevelés-tanítás iránti érzéket felébreszteni — Tanítóink nagyobb része tehát úgy tanít, ahogy ezt a képzőben tanulta. Ott pedig sok mindenfelét tanult, csak tanítani nem; sokat hallott módszerről, pszichológiáról, egyéniségről, sőt még szemléltetésről is, de ez nála mind csak terminológiai ismeret, mivel a valóságban minden sok csudabogár vajmi keveset vagy talán sohasem lett bemutatva. Nöde ezen sincs mit csudálkozunk, mert hát — legalább azelőtt — a tanügyi kormány a képezési tanárokat is, úgy mint a népiskolai tanfelügyelőket — onnan vette, ahol találta — tisztelet a kivételnek.

Elsősorban szükséges, hogy a tanítóképzők mintaszereien legyenek mindazon taneszköz- és tanszerközzel felszerelve, melyek a szemléltetve oktatáshoz a népiskolában szükségesek és azután a tanítójelöltek alapos és részletes lélektani ismereteket nyerjenek, hogy a gyermek lelkét, gondolkodásmódját, egyéniségét felismerhessék és ennek alapján a nevelés mellett helyes módszertani eljárásal az ismereteket az emberi természetnek megfelelően legyenek képesek nyújtani. Mindaddig, míg a képzőintézetek ezen kellékek hiányával bocsátják ki a gyakorlatba a tanítókat, nem számíthatunk igazi jó iskolákra az egész vonalon át, mert minden tanító kénytelen autodidakta lenni; pedig ehhez nem mindenkinek adatott meg a n u s z és kitartás.

Egy előbbeni cikkben elmondottam, hogy fejlődési és egészségügyi szempontból leghelyesebb volna a pavilonrendszerű iskolaépítés. De az akkor említett helyiségeken kívül módszer-tani tekintetéből minden egyes iskolatelepnél elengedhetlenül szükséges egy vagy több nagy terem, a szemléleti oktatáshoz nélkülözhetlen tanszerek, szemléleti tárgyak elhelyezésére. Mikből álljon ezen tanszer- és szemléleti eszközgyűjtemény? Felelet: Lehetőleg minden tárgy legyen ott képviselve, mit a szabad természet nyújt és minden készítmény, mit ipar, művészet és tudomány előállítani képes. Ismétlem e szót: lehetőleg! de e szót nem ökonomiai értelemben veszem, mert ha az emberiség évek hosszú során át milliárdokat képes arzenalokra, gyilkolószerekre és etikai érték nélküli szellemi luxusra költeni, akkor a jövő nemzedék fennmaradását és helyes fejlődését biztosító kulturális intézményekre szükséges milliókat is kötelesege lesz előteremteni, ha ma nem, hát holnap!

Midőn az első osztályban megkezdem a szemléleti alapon nyugvó beszéd- és értelemgyakorlatokat, csakhamar tul vagyunk az iskolában levő tárgyakon s az udvarral is készen vagyunk már, midőn aztán áttérünk a lakóházra. Igen, de az abban előforduló tárgyakat már nem szemléltethetjük közvetlenül, hanem csak utalunk kell azokra, a gazdasági épületek a gazdasági eszközök, a háziállatok, a konyha-szerek, a különböző iparosok eszközei, szerszámai és készítményei, a művészet és tudomány produktumai, a természet, állat-, növény- és ásványterményei, már mind nem állanak rendelkezésünkre, tehát nem is mutathatjuk be növendékeinknek a valóságban, hanem a holt szavakra és az emlékeztető vagyunk utalva, így tehát nem nyújthatunk részletes, teljes és valódi tárgyismereteket; a növendékek tehát legtöbbször hamis képzeteket és hiányos, homályos fogalmakat nyernek, ami nemcsak megnehezíti a tanítást, de a valódi tudást lehetetlenné teszi. Tanszer gyűjteményeinkben tehát mindezen tárgyaknak meg kell lenniük.

Lehetőleg minden állat képviselve legyen az iskolatelepen és pedig a melnyire lehet, élve,

ahol pedig ez már nem megy, mint pl. a vadállatoknál és a más világrészbeli állatoknál, ott a faji jellegteljesen feltüntetendő, szépen kifejlett állatok kitömött példányai legyenek meg. Az iskolatelep udvarán és kertjében, esetleg parkjában mindazon növények termeltessenek, melyek éghajlatunk alatt megélnek — itt még az üveg-házaktól sem szabad visszaritkúdnunk. Amely példányok abszolút nem termelhetők, azok legyenek meg kihalt állapotban, a lombok és fűvek pedig préselt növénygyűjteményben és a természetet lehetőleg megközelítő képekben. Sőt ma, midőn már majdnem mindent tud a kéz ügyesség és művészet a családias hűen utánozni, a természetben nálunk nem termelhető növényeket mesterségesen is lehetne előállítani. Az ásványország terményeinek beszerzése meg éppen nem fűtközik nehézségbe, valamint a különböző iparágak és művészetek szerszámai és készítményei is könnyen beszerezhetők. Néprajzi tekintetben már tulnyomólag jó képekre vagyunk utalva. Ugyan itt is sokat segíthet a szobrászat és festészet karöltve. Papírmáshéból pedig olcsón lehetne előállítani minden népfaj egyes példányait. A földrajzi ismeretekhez bevezetésül szolgál a helység és határának a szabadban való szemléltetése. De erről legyenek jó térképeink, sőt az emelkedéseket és mélyedéseket, vagyis a felületet hűen ábrázoló domborművi térképeink is. Ahol pedig a község anyagi viszonyai megengedik, nagyon tanácsos, ha egy-két község — ezek közt a lakóhely — határával együtt, sokszorosán kicsinyített alakban, úgy állítatik elő, mint az valóságban létezik. Itt véghetetlen nagy szolgálatot tehetnének a diorámák és mozgófényképek, természetesen csak a legképzetesebb kivitelben. Es így az elemi iskolákban elért megismerés minden tárgya legyen meg tanszergyűjteményünkben vagy természetben, vagy képen, vagy pedig bármily más előállítható alakban vagy minőségben. Hogy minden tárgy hű fényképe is meglegyen, az már azért is kívánatos, mert midőn a gyermek összehasonlítást tehet a természeti tárgy és annak hű képe felett, lassanként annyira helyesen fejlődik képzelőtehetsége, hogy a jó képekről már a valóságot lehetőleg megközelítő hű képzetet tud magának alkotni a kép által jelzett valóságos természeti tárgyról is.

E tanszergyűjteményekről még sokat lehetne és kellene elmondani, de ez e helyen szükségtelen, de meg e lap tere sem engedné meg.

Azt mondhatná valaki, hogy ezek mind utópiák, mert ily berendezés óriási költségeket igényelne. De én meg azt mondom, hogy jó akarattal minden lehetséges s a midőn arról van szó, hogy a népiskolai oktatásügyet az emberi természetnek megfelelő egyedül helyes alapra fektessük, midőn ország-szerte hangzik a panasz az iskolai túlterhelés miatt, midőn nagyobb gondolkozóink közt már hangosan nyilvánul az aggodalom azon szomorú jelenség felett, hogy az újabb korban mindinkább gyérülnek a szellemi és erkölcsi nagyságok s mindinkább tért hódít a köznapiság s tolatodva előtérbe nyomul a mélység és beltartalom nélküli fölületes ügyeskedés: akkor úgy az állam, mint a társadalomnak kötelessége félretenni a fősvény szűkmarukot és meg kell hozniok azt az áldozatot, melynek segítségével az állam- és társadalomalkotó jövő nemzedéknek a mindenirányú helyes képzést megadhatjuk és így a mindinkább lábrakapó gondolatnélküliséget megakadályozhatjuk. Ahol évtizedek óta milliárdokat képesek előteremteni luxuriózus kényelmi és élvezeti célokra, ott az emberiség létét biztosító értelmi célokra is kell jutnia néhány milliónak s es alkalommal is csak azt mondom, amit már a multkor mondtam: ha ma nem — majd holnap! mégis csak jobb belátásra jutunk, a midőn a szükségtől kényszerítve fogunk a helyes kerékvágásba belefanyalodni.

Nagyon ajánlom szerény soraimat a közélet intéző köreinek s az iskolafentartók figyelmébe, mert ha az iskolákat lassanként úgy építik és szerelik fel, mint előbbeni és mostani cikkemben elmondottam, akkor gyermekeink századrésnyi fáradsággal fogják elsajátítani a mai kor fokozott igényt tudnivalóit s e mellett midőn nem sanyargattatnak és kineztatnak fizikailag és szellemileg agyon, sokkal több idő jut az erkölcsi nevelésre és a test edzésére; már pedig az ép, erőteljes testű és helyes irányú erkölcsi nevelésben részesült új nemzedék sokkal könnyebben fog az élet küzdelmeivel és a mai nehéz megélhetési viszonyokkal megbirkózni, mint egy fizikailag és szellemileg elcsenevészodott nemzedék. A napról napra fokozódó lázas idegesség, a pauperizmus, az elégtelenség, a társadalmi rendet fölforgatni törekvő mindentéle izmus, a sok aljas bűn stb. mind az emberiség elenerválódására, tehát az ellenálló képesség hiányára vezethető vissza. A mai elgyengült, mondhatni beteg test nem bírja meg a legmagasabb fokra csigázott szellemi megerőltetést, tehát módot kell találnunk, hogy a bajoknak minden áron elejét vegyük.

Részint az állam, részint pedig a vagyonszámba köztársaság az iskolák felszerelésénél járja nekik elő jó példával s bizonnyal remélhetjük, hogy aránylag rövid idő múlva mindenütt fogják a jó példát követni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

— február 9.

Feleségének gyilkosa.

— A délutáni tárgyalás. —

A tegnapi délután fél 3 kor folytatott tárgyaláson a tanúhallgatásokat folytatták.

Szeresán Anna korcsmárosné vallja, hogy vádlott nála két pohár pálinkát ivott meg. Azután kiment és kevés idő múlva visszajött azt kérdezte, hogy hol lakik Balás Iván és hogy nem ismerem-e a Balás szobaleányát, aki így, meg így néz ki. En kérdeztem a szobaleány nevét, mire vádlott azt mondotta, hogy Puksa Irmának hívják. En Baláséknél mosni és vasalni szoktam és vagy nyolc nappal az eset előtt elmentem nekem a szobaleány, hogy ő jó családból való és hogy az ura olyan durva ember. Azt is mondotta az elhalt, hogy ha valaki a vasutról jön és utána kérdezősködni, úgy rögtön értesítem róla, mert férje folyton azzal fenyegetőzött, hogy lelövi. Mikor vádlott mosakodni kezdett, én ki akartam menni a szobából, hogy az elhaltnak tudtára adjam, hogy keresik; de vádlott visszahívott és megfogva karomat, azt mondotta: „maradjon itt, maga nem megy addig ki a szobából, míg én nem megyek, mert maga a feleségemnek hirt akar vinni”. Nekem tehát a szobában kellett maradnom. Később engedte kezemet és azt mondta, hogy hozzak még egy pohár pálinkát. Mikor kiment, azt mondotta vádlott, hogy Balásék háza tehát szürke. En kérdeztem, miért keresi ezt az asszonyt, mire ő azt felelte, hogy ő ki van küldve a bíróságtól, hogy az asszonyt meglepje és megtudja, vajon itt van-e? En rosszat sejtve, vádlott félre akartam vezetni és azt mondtam neki, hogy Balásék háza sárga, de ő nem hitte el és azt mondta, hogy „maga hazudik, mert Balás háza szürke és ha maga hazudik, akkor ha visszajövök: magának sem lesz jó.” En félni kezdtem és kirohantam a szobához és utasítottam, menjen Balásékhoz és mondja meg a szobaleányoknak, hogy egy ember keresi. A küldött el is ment. De a lovászgyerek azt felelte, mert más nem talált ott, hogy ez nem lesz a szobaleány ura, mert ép tegnap sürgönyözött, hogy nagyon beteg. Egy félóra múlva már hallottam, hogy ez az ur lőtte le a szobaleányt, aki reggel hozzánk szállt. Vádlott nem volt ittas. Rendkívül tisztességes, erkölcsös asszony volt az elhalt és állandóan szomorú.

Ludvig János urasági inas a következő vallomást teszi:

En az asztal sarkánál guggoltam és kalapot tettem a skatulyába; a szobaleány pedig vizet öntött a mosdótálcába. Egyszerre csak vádlott az ajtóban állt és elküldte magát „Gnädige Frau!” Erre mi felugrottunk, vádlott pedig a szobaleányra lőtt. En kiosontam a szobából és az ablakon át a csendőrkért rohantam. Elhalttal akkor épen haragba voltam, mikor ez az eset történt. Soha sem szemtelenkedtem elhalttal. Senkivel sem volt viszonya elhaltnak. Nagyon erkölcsös asszonynak ismertem.

Kobulkánits Józsefné tanu vallomása: Mi laktunk Puksaék házában Rakospal tén. Puksaék folyton veszekedtek. Puksaé nagyon csöndes, erkölcsös asszony volt, míg férje folyton veszekedett. Tanu soha se látta vádlottat dolgozni. Tanu többször hallotta az asszony jajgatását és látta sírva szaladgálni az udvaron, mire tanu kérdésére azt válaszolta, hogy az ura elverte.

Védő tiltakozik az elien, hogy vádlott elő életére vonatkozólag tanuk hallgattassanak ki, akikkel azt akarják konstatálni, mintha vádlott részeges, léha, erkölcstelen, durva ember lett volna.

A bíróság visszavonult s kihirdette a határozatot, melylyel a védelem által kifogásolt tanuk kihallgatását elrendeli.

Savinszky Mihályné tanu (Védő semmisségi panaszt jelent be a tanu kihallgatása ellen) vallja, hogy négy évig lakott Puksa házában. Az elhalt jó, erkölcsös asszony volt, aki az urától azért ment el, mivel nem akart dolgozni és nem keresett semmit. Vádlott durva, goromba ember volt és mikor csak tehetett, mindig verte a feleségét. Tanu sokszor aludt az elhaltnál, mert ez télt férjéül, aki gyakran fenyegetőzött, hogy leszurja, lelövi.

Schmitz Rudolfné tanu vallomása: En is Puksa házában laktam három esztendeig. Vádlott felesége igen szolid asszony és soha senkivel sem volt viszonya. Rosszul éltek, mert férje dologkerülő és szerfölött féltékeny volt. Az asszony szemrehányásokat tett neki munkátlansága

miatt és ő el is ment mindennap Budapestre és este mindig részegen jött haza. Vádlott tanu jelenlétében többször megverte a feleségét. Vádlott gyermekeivel jól bánt.

A tárgyalást 7/4-kor elnök másnapra halasztotta.

— Második nap. —

Elnök 9 órakor megnyitja a tárgyalást. Folytatják a tanúhallgatásokat.

Özv. Banai Jánosné vallomása: Vádlott nála lakott Budapesten. Feleségét soha sem ismertem, soha se láttam. Vádlott gyakran mondta, hogy feleségét nagyon szereti és nem tudna nélküle élni. Mikor vádlott nálam lakott, valami asszonnyal élt. Iszákos ember volt.

Özv. Kardos Józsefné: Vádlott egy nővel lakott nála és ez idő alatt vádlott soha sem járt dolgozni. Ha vádlott be volt rugva, nagyon garázda volt. Vádlottat az a nő tartotta ki, aki vel vádlott együtt lakott.

Özv. Persi Alajosné: Vádlott lakott nálam. Vádlott gyermekei is nála laktak. Egyébként kéri magát a vallomástól fölmentetni, mert neki is viszonya volt a vádlottal.

Tóth Zsuzsánna szobaleány dr. Kovalszky-nál, a következőket vallja: Vádlott bejött hozzánk a szobába, megmondta a nevét és feleségét kereste. En feleségét nevén nem ismertem és azt mondtam, hogy felesége nincs itt. Ő azt mondta, hogy itt kell lennie. En kimentem, mire vádlott azt kérdezte, hová megyek? En azt feleltem, dolgozomra. Vádlott kérdezte erre, hol lakik Balás Iván. En azt feleltem, hogy jöjjön velem, majd megmutatom. Mikor ez történt, a doktorné is jelen volt, ki épen öltözködött. En vádlott látásán, a kimeresztett szemek miatt, nagyon megijedtem. Vádlott pálinka szagú volt. Vádlott mikor megmutattam neki Balásék házáat, azt mondotta, hogy ne hazudjam, mert bajom lesz, ha hazudom.

Engl Mária tanu, cseléd dr. Kovalszky-nál. Megismerném vádlottat még száz év múlva is, dacára, hogy csak egyszer láttam, oly rettenetes merész kinézése volt. Vádlott eljött hozzám a konyhába és kérdezte, hol a doktor? En azt mondtam, hogy szobájában. Ő azt mondta, hogy nem igaz, nincs ott, mert megnézte. Kérdezte aztán, hoi a nagysága? mire én azt mondtam, hogy nem lehet bemenni hozzá, mert öltözködik. Ő azt felelte, hogy ehhez a nagysághoz ő mindig bemehet. Azt hittem, hogy valami rekon és mentem a lakáshoz, de az ajtók be voltak zárva, mire vádlott borzasztó haragosan nézett rám. En felzárтам az ajtót és vádlott majdnem előbb volt benn a szobában, mint én.

Vádlott a konyhában semmiféle Irmáról, sem feleségéről nem szólt egy szót sem.

Richter Károly tanu, borügynök: Egyszer láttam vádlottat Brandauer né korcsmájában. Vádlott berohant a korcsmába, hol elhalt, Rottné, egy csapos és én voltunk és veszekedni kezdett feleségével. En rendőrért rohantam, de mire visszatértem, vádlott már le volt tartóztatva. Nem igaz, hogy elhaltal bizalmasodtam volna. Az sem igaz, hogy egyedül lettem volna elhalttal, mert jelen volt még Rottné és a csapos is. Elhalt és nővérei mindnyájan erkölcsös, tisztességes nők voltak, becsületeszavamra mondom ezt.

Pölcz Károly tanu: Puksaéknál laktam. Ha vádlott részeges volt, mindig verte a feleségét. Egy izben a disznótor alkalmával, azt kérdeztem vádlottól, mikor feleségét verte, hogy mi ért veri az asszonyt, ő azt válaszolta, hogy „ha te tudnád, amit én tudok, ugy régen agyonverted volna”. Igaz, hogy én mondtam volt vádlottnak, hogy a felesége a Váci-utcában sétál. Az asszony egy barátomnak azt mondta, mikor a Váci utcában találkozott vele, hogy valahogyan meg ne mondja férjének. Barátom nekem ezt elmondotta, én pedig vádlottnak vissza mondtam. Vádlott tudomásom szerint, az időben 4 épületnél dolgozott. Nem az volt az oka vádlott munkátlanságának, mivel nem akart volna dolgozni, de nem volt munka. Az asszony nagyon hanyag, rendetlen asszony volt. Puksaéknál mindig jó mód volt. Nem szenvedtek eleddelben soha hiányt. Elhalt nagyon lobbanékony természetű, szájas asszony volt.

Reichhardt Antal tanu: Hogy vádlott feleségével miképen élt, közvetlen tapasztalatból nem tudom, de Pölcz Károlynál disznótor alkalmával láttam, hogy vádlott részeges állapotban feleségével veszekedni kezdett. Vádlott a felesége felé fözeledett, de ez kiszaladt, ő utána futott, megkapta hajánál fogva és behuzta a saját lakására. En utána futottam és megszabadítottam a feleségét vádlottól. Másnap megkérdeztem, hogy miért tette ezt, erre ő azt felelte, hogy ha én azt tudnám, amit ő tud, épen ugy cselekedném. En mondtam vádlottnak, kívül a Kerepesi-uton egyszer találkoztam, hogy feleségét a Váci-uton láttam, ki azt mondotta, hogy valahová megyek és ne szóljak az urának arról, hogy vele találkoztam. Az nem igaz, hogy vádlott az udvaron hurocolta volna feleségét, csak hajánál fogva betuszolta lakásába.

Gerlach Péter esküdt megbetegedése folytán dr. Gyertyánffy Jenő pótesküdt lépett a rendes esküdtök sorába.

Elnök a tárgyalás folytatását délután 3 órára halasztotta.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 9-én.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lecsendesedtek a kedélyek a Házban, melyeket a marosvásárhelyi sortüz hozott izgalomba. A miniszterelnök konciliáns és megnyugtató beszéde lehetővé tette, hogy a félbemaradt napirendet újlag felvegyék.

A mai ülésben a napirend előtt Papp Elek kért szót és nyilatkozattételre szólította föl a miniszterelnököt, vajjon csakugyan volt-e szerepe a marosvásárhelyi választásnál a pénznek; igaz-e, hogy utasítást adott volna a főispánnak, hogy a szabadelvű párt jelöltjét minden eszközzel keresztülvigye?

Széll Kálmán miniszterelnök azonban felelt. kijelentve, hogy a képviselőket a választók tiszta bizalmának letéteményeseitül tekinti. A terrorizmust, vesztegetést mindig utálta. Párt-kasszája nincsen és ennél fogva Maros-Vásárhelyre pénzt egyáltalában nem küldött. Arra a kérdésre, vajjon adott-e a főispánnak utasítást, határozottan nemmel felelt, minden ily irányú híresztelés az igazsággal homlokegyenest ellenkezik Szólv nem ismeri a kormány jelöltjének a fogalmát. (Eljenzés)

Kossuth Ferenc pártja nevében kijelenti, hogy a függetlenségi párt megnyugszik a kormányelnök lojális kijelentésében és tett intézkedéseiben. Nyagodtan várja be a vizsgálat adatait; de fenntartja magának a jogot, hogy minden héten meginterpellálja a kormányt a vizsgálat menetele iránt.

Barta Ödön bizalmát helyezi a lefolytatandó vizsgálat iránt.

Kiss Albert kéri a Házat és az ellenzékét, hogy legyünk ugyan politikai ellenfelek, de nem ellenségek.

Elnök kérésére az ellenzék tagjai a további vitától elállottak.

Következett a napirend: a földmívelési tárca költségvetésének részletes tárgyalása.

Dégen Gusztáv a mezőgazdaság fontosságát fejtegeti. A költségvetést elfogadja.

Az ülés tovább folyik.

Milán exkirály betegsége.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Milán exkirály már két hete betegen fekszik lakásán. Betegsége influenzával kezdődött, ami újabban tüdőgyulladásra fordult.

A pestis.

Budapest, február 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A „Daily Mail” nak jelentik Fokvárosból, hogy a dokkokban ezerszámra pusztulnak a patkányok pestisgyanus tünetek között. Eddig két ember betegedett meg pestisgyanus tünetek között.

Határidő-üzel.

Budapest, febr. 9. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett a vételkedv is emelkedett. Az árak mind e mellett 2—3 fillérral hanyatlottak. Lebonyolított 55.000 mm. buzakötés. A mai határidő-üzel jegyzései:

Buza őszre	7 45—7.46
„ tavaszra	7 64—7.65
Rosa őszre	7 30—7.31
Tengeri májusra	5.11—5.12
Zab őszre	6 22—6.23

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső

Nyilttör.

Minden külön értesítés helyett
Adler Paula
Deixner Albert
 Pancsova (164-1.1)
 jegyesek.

HIRDETÉSEK.

1892. B. v. k. szám. 1900.

165-1.1

Arveresi hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes budapesti VIII-X. ker. kir. járásbiróságnak 1900. évi Sp. VI. 1736/3. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbiróságnak 1900. évi V. 1697. szám alatt kelt végzése folytán Karácsonyi és társa budapesti cég részére, Molnár Mihály nagybecskereki lakosnál 84 kor. és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1900. évi december 1-én felülfoglalt 1524 koronára becsült butorok, stbből álló ingókat alperes lakásán, Nagybecskereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1901. évi február hó 12-ik napjának délutáni 3 órájára tüzetett ki az 1900. évi V. 1697/2. sz. alatt kelt végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyző könyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alóírthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöltségére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi január hó 20-án.

Kiss István,
 kir. bir. végrehajtó.

Köszönetnyilvánítás.

Szívem mélyéből köszönetet mondok mindazon rokonoknak, ismerősöknek, akik szeretett jó férjem, a gondos családapá temetése alkalmával koszoru küldésével avagy részvétükkel bánatos és mélyen sujtott szívünknek enyhítést nyújtani szivesek voltak.

Nagybecskerek, 1901. február 9. én.

(167-1.1)

Özv. Hegyi Lászlóné.

Ház-eladás.

Azon ház, melyben a Dunagöz-hajózási társaság ügynöksége van elhelyezve, villa-helynek igen alkalmas, jutányos feltételek mellett eladó. Vételárba egy kisebb ház is vétetik.

Bővebbet a tulajdonosnál.

(166-3.1)

9454. tükvi szám 1900.

159-1.1

Arverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbiróság, mint tükvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán dr. Eremin György ügyvéd perlaszi lakos javára 500 kor. tőke, ennek 1900. március 2. től járó 5% kamatai 49 kor. 60 fill., 19 kor. 60 fill. már megállapított, 21 kor. 30 fill. jelenlegi s még f-imerülendő költség kielégítése végett az 1881: 60. t.-c. 144. §. alapján és 146. s 156. § értelmében Czivrits Darinka tor-szigeti lakos ellen az ezen kir. járásbiróság területén, Tor. Sziget község határában fekvő és a tor. szigeti 1572 sz. tükben foglalt:

- I. d. 189. hrsz. 3 hold 100 öl szántónak a Czivrits Darinka nevében álló $\frac{1}{7}$ részére 126 korona;
- II. d. 189. hrsz. hold 1500 öl szántónak u. a. $\frac{1}{7}$ részére 120 korona;
- II. d. 189. hrsz. 10 hold szántónak u. a. $\frac{1}{7}$ részére 320 korona;
- III. d. 189. hrsz. 12 hold szántónak u. a. $\frac{1}{7}$ részére 208 korona;
- I. d. 189. hrsz. 7 hold 800 öl kaszálónak u. a. $\frac{1}{7}$ részére 238 korona;
- I. d. 95. hrsz. 2 hold 800 öl kaszálónak u. a. $\frac{1}{7}$ részére 88 korona;
101. hrsz. 1341 öl szőlőnek u. a. $\frac{1}{7}$ részére 146 korona;
43. hrsz. 3200 öl kertre egészben 63 korona;
- hrs. nélküli 40 öl kertre egészben 4 korona;
40. hrsz. 280 öl kertre egészben 37 korona;
59. hrsz. 200 öl kertre egészben 140 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhirre teszi.

A nyilvános árverés Tor. Sziget községében 1901. évi március hó 2-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, ugy a telekkönyvi hivatalban, mint Tor. Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- Kikiáltási ár a becsár.
- Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatul fognak.
- Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbiróság, mint tükvi hatóságnál, 1900. évi november hó 27. napján.

Tóth,
 kir. aljbiró.

Manoncz.

Jó házból való, legalább egy két középiskolát végzett fiu felvétetik a PLEIŹ FER PÁL könyvnyomdába. 115-x.8

Arverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhirre teszem, hogy Markbreiter L. nagykanizsai cég késedelmes vevő veszélyére és kárára 1901. február hó 15-én d. u. 3 órakor 70 (hetven) métermézsa hámozatlan bugas ricinus magot nyilvános árverésen Hadfy Döme kir. közjegyző közbenjöttével a legtöbbet ígérőnek eladom.

Az árverés a helyszínén, azaz József főherceg-utca 6. szám alatti magtárban tartatik meg.

Kikiáltási ár métermézsánként 12 kor. 30 fill., de az áru szükség esetén a kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Az áru minden nap 8-12 és 2-6 óráig irodámban előzetes jelentkezés mellett megtekinthető.

Nagybecskerek, 1901. február hó 8. án.

162-3.1

Braun Armin.

Bérlet.

A torontál-szécsányi határban levő 400 kat. holdnyi elsőrendű legelő, mely a vasuti állomás közelében van és az auraniai perjel tulajdonát képezi egy, esetleg több évre bérbe adandó.

Közelebbet

Mayer Henrikuél,

141-3.3

Nagybecskereken.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párlat kiállításán az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

KAPHATÓ: Mangold Lipót, Ro'sa Ignác, Schenk H. és Grosits J.-nél

(7-17.6)

Elsőrendű **tűzifa.**

Valódi porosz **SZALON-KŐSZÉN**

• Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.

Legjobb **LÉGSZESZ-KOAKS.**

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

10-23.17

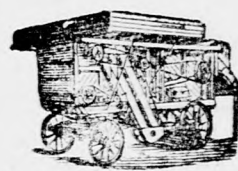
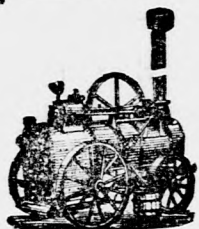
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 35. sz.

A KURLÄNDER UDVARBAN néhány modern stíli üzlethelyiség kiadó.

Gazdasági gépekből

állandó nagy raktáromat ajánlom a t. c. gazdaközönség figyelmébe.
A tavaszi idényre ajánlom az elismert „Bächer“-féle egytetemes acél-
ekéket és talajmivelő eszközöket.

A jelenkor legjobb és legtekélyesebb Melichar féle „Unicum Drill“ sorbavető gépeket, tengeri-
és répakapálókat, szénagyújtó-gépeket, „Johnston“ eredeti amerikai fűkaszázóit, marokrakó és
kéveköti arató-gépeit. Nicholson-féle elsőrendű gyártmányú göcséplő-gépeket és kazánokat.

Képviselet Mayer-féle benzín-, petroleum-, gázmotorokban és cséplőgépekben.

Előnyös fizetési feltételek és olcsó árak mellett.

Feltűnést keltő találmány! Bármely törött vas-gépjárműnek összeforrasztását elvállalom és azért teljes szavatosságot
vállalok; ezen összeforrasztást a bevált „FERROFIX“ felhasználásával eszközölöm.

Felvilágosítással készséggel szolgálok

186-100.

Telefon 70. szám.

Eckstein Vilmos
Nagybecskereken (Dr. Linyásky-féle ház).

☛ Keresek egy régi négyajtós pénzszekrényt, egy régi kétajtós szekrényt és két használt fekvő-járgányt.

Kwizda-féle üdítő nedv.

Egy palaok ára 2 kor. 80 fill.

Or. és kir. seb. orvosok lovak számára.

Már 40 év óta az udvari istállóban, nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van. nagyobb fáradtság után erősítőleg és felüdítőleg hat, feltérések és a lábak merevsége ellen hasznos. Valódi csakis a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerüzében és gyógyszerkereskedésében.

Főraktár:

Kwizda János Ferenc

cs. és kir. osztály-magyar, román királyi és bolgár fejedelemségi udvari szállító, kerületi gyógyszerár, Korneuburg-ban, Bécs mellett.

7/1-62

HAZAI IPAR!

WEIN KÁROLY és TARSAI

szövőgyár, KÉSMÁRK

elismert hírnévvel

SZEPESSÉGI VÁSZON

és

DAMASZT ÁRU

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru valódi szepességi védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

(12-66)

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznál és meghűléseknek. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjelzésre. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ügyszólván minden gyógyszerüzében kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Pártoljuk a hazai ipart!

Kitünő munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten kitüntette.

VARJU BÉLA

cs. és kir. műhangszer-ipar telepe,
BUDAPEST

VIII. József-örút 20. sz.
A székes-főváros, valamint több zenekar és tüdő-oltó-testület szállítója.

Ajánlja saját készítményű hangszereit u. m. Iskola-hegedűk 5-15 frt. Kijátszott régi hegedűk 20-1000 frt. Fuvolák 3-80 frt. Trombiták 4-70 frt. Harmonikák 3-80 frt. Arisztónok 14-35 frt. Intona 6 kótalappal 12 frt., valamint mindennemű pengető-, vonó- és fuvóhangszerekben.

Nagy választék saját gyártmányú, elismert, legsolidabb kivitelű

CZIMBALMOKBAN,
45-0 frt. pedálos 75-300 frt. hat évi juttatás mellett.

Eredeti olasz és német hurok.
Bármennyű hangszerek javítása. Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(6-13.6)

Kiegyezéseket

és azoknak kezesség mellett való pontos kivételét átvesszük szükségben levő kereskedőtől, ingatlan és földbirtokosoktól; továbbá kieszközlünk mindennemű kölcsönök első helyre, valamint lebonyolítjuk birtokosok és budapesti házak vételét, eladását és elcserélését, melyek nálunk nagy választékban vannak előjegyzésben. Birtok kölcsönök kieszközléséhez kérjük a telekkönyvi kivonatot, a kataszteri birtokívet és az ingatlan, részletes leírását beküldeni. Megkeresések intéződik:

Lipscher és Horovitz

kereskedelmi irodájához 3-22

Budapest, V. Váci-körút 14.

56. végrh. szám 1901.

163-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbíróóság 1901. évi 55. számú végzése következtében Pajor Rezső dr. budapesti ügyvéd által képviselt Első leánykiházasító-egylet javára Kotek József klekki lakos ellen 70 kor. 28 fill. s jár. erejéig 1901. évi január hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 38 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíróóság 1901. évi V. 55/2. számú végzése folytán 70 kor. 28 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi február hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 49 kor. 98 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Klekken, a adósnál leendő eszközzésére 1901. évi február hó 15. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi február hó 1. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házi gyógyszer hiányzik. E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epékeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják. 1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr. — 1 tekercs, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekercs 1 frt 25 kr. — 2 tekercs 2 frt 30 kr. — 3 tekercs 3 frt 35 kr. — 10 tekercs 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

PSERHOFER J. gyógyszerháza

Bécs, I., Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva e labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánzatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen csak azok valódiak, a melyek dobozainak fedelén piros színben „PSERHOFER“ kézírása látható.

47/1-7.2

Nemes harzi kanárimadarak.

Mely hangon és kereplő hangon éneklők. Szállítás utánvét mellett 8-20 márká árban. Árjegyzék ingyen küldetik. Cím: W. Heering, Szt-Andreasberg (Harz) 427. (133-6.2)

M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE
A
KRISTÁLY
SZT LUKÁCSFURDÓ
HEGYFORRÁS
IGEN TISZTA
BICARBONÁT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDÉSEKBEN
VENDEGLÖKKBEN
ÉS MINDEN VASÚTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

16-x 6

Kiadó szoba.

Szépen butorozott külön bejárata szoba, szép előszobával, legolcsóbban érbe adandó. E szoba p. o. különösen egy katonatiszt urnak igen alkalmas volna.

Bővebbet Bornhauser-nál, Deák Ferenc-utca 303. sz. alatt. 117-3.2

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

18-102

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNE-
LEM KLASSIKUS KÖNYVE, A
LEGGAZDAGABB TÖRTÉ-
NELMI KÉPTÁR *****

Tizenkét kötetben

Eddigélő három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 kor.

Szerkesztő a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás

csokly havi

részletfizetésre

o rendelő-lap segítségével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk beküldendő.

Révai Testvérek

Irodalmi Intézet

Részvénytársaság

Budapest VIII.,

Üllői-ut 18.

A Nagy Képes Világtörténet ..

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A Nagy Képes Világtörténet ..

megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A Nagy Képes Világtörténet ..

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, aki művelt ember akar lenni.

A Nagy Képes Világtörténet ..

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A Nagy Képes Világtörténet ..

fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A Nagy Képes Világtörténet ..

brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktató gyönyörködhet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapestben a

Nagy Képes Világtörténet

czimű művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigélő három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név: _____

Kelt _____

Aláírás: _____